00000 S N 0009
LIBRARY-OF-CONGRE
SLAVIC READING RO
WASHINGTON

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 141. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 26, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го ЛИПНЯ 1990 Ч. 141. РІК XCVII

Д. БРОДЕР ТЕПЛО ЗГАДУЄ УКРАЇНУ У СВОЇХ СТАТТЯХ

Нюарк, Н.Дж. — Синдикований колюмніст Дайвид Бродер помістив останньо у трьох числах нюаркського щоденника „Стар-Леджер" три аналітичні, об'єктивні і можна сказати прихильні до України статті, у яких він розглядає процеси відродження України у різних аспектах — літературному, мистецькому, політичному, історично-науковому та інших.

Відвідавши особисто Совєтський Союз, в тому числі Україну, Бродер перевів цілий ряд розмов з активістами Народного Руху України за Перебудову й інших організацій, зустрічався з депутатами Верховної Ради Української ССР, демонстрантами під будинком Верховної Ради, багато з яких приїхали до Києва з далековіддалених місцевостей з політичними транспарантами, національними синьо-жовтими прапорами й іншою символікою, і, очевидно, розмовляв з представниками комуністичного режиму в Україні, так званими „апаратчиками", як їх згірдливо називає тепер народ.

Д. Бродер каже, що Україна, друга найбільша республіка СССР з 52-мільйоновим населенням і сильним, подібним до польської „Солідарности" Народним Рухом України, який є координуючим і рівночасно унапрямлюючим чинником у теперішній системі перебудови і демократизації, що її започаткував теперішній генеральний секретар ЦК КПСС і президент СССР Міхаїл Ґорбачов, якому згаданий колюмніст дає „кредит" за створення системи полегш не тільки в особистому, культурному, науковому й іншому житті, але також у політиці. Колись, за владування Леоніда Брежнєва, не кажучи вже про раніший режим Йосифа Сталіна, пише Бродер, людей, які наважилися б демонструвати під будинком Верховної Ради з національною символікою, про яку боялися навіть говорити, були б розстріляли, або принайменше заслали до концтаборів на довге поневіряння.

Про деяких активістів Руху Бродер висловлюється дуже позитивно, наприклад бро братів Михайла і Богдана Горинів. Старший, Михайло, є керівником секретаріяту НРУП у Києві, молодший, Богдан, головою Української Республіканської Партії у Львові. При цій нагоді американський журналіст, маючи спостережливе око, поінформував читачів своєї газети, серед яких є чимало українців, про обставини у яких їм, членам Руху, приходиться працювати. Го-

(Закінчення на стор. 3)

Ансамбль „Гомін Степів" виступає на Союзівці

У рамках суботніх мистецьких програм на Союзівці під час літнього вакаційного часу, в найближчу суботу на сцені „Веселки" виступить ансамбль-бандуристів „Гомін Степів" з Ню Йорку. Ансамбль має за собою багато виступів по українських громадах, а деякі з його членів виступали в Европі і Південній Америці та навчали там молодь кобзарського мистецтва. Початок програми на Союзівці в год. 8:30 вечора. Після програми — забава під звуки оркестри Аліка Худолія. На фото вгорі — ансамбль з-перед кількох років.

„Економічна і національна свобода мусять йти впарі"

Джерзі Сиі, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Здається, що майже кожен гість з України — а їх тепер багато — уважає своїм обов'язком відвідати нашу редакцію та розповісти про ці великі переміни, які зайшли в Україні у останніх місяцях. Одні розповідають із більшим ентузіязмом, другі з меншим, одні почуваються тут на відвидинах добре, а інші залишаються чужі, але у всіх на устах — Україна.

Про цю теперішню Україну, а зокрема про західню, звідки вони приїхали, розповідають нам два брати, Ярослав і Олег Кіт, молоді професіоналісти — один архітект, а другий спеціяліст в комп'ютерах. Вони приїхали сюди в гості до родини і, як кажуть, „почуваються немов дома", але... про цей „дім" у Львові чи Дрогобичі думають цілий час і розповідають. Для них, що саме у родинному домі завжди вживали українську мову одна із найважливіших тепер тем — це українізація шкіл і цілого життя.

На їхню думку закон про українську мову проходить надто повільно, зокрема у східніх областях, де націоналізація пішла дуже далеко. Вони з ґордістю підкреслюють, що у Львові на медичному факультеті і на політехніці викладовою мовою вже є українська та йдуть старання, щоб усі

Брати Ярослав і Олег в редакції „Свободи"

вищі школи мали науку лише українською мовою. В Дрогобичі, у Львові переіменовують тепер вулиці на українські назви, а це саме приходить на чергу і в назвах поодиноких міст, кажуть гості, і дають приклади, як із вулиці Радянської тепер зроблено Грушевського, із Герцена — Орлика, а з Калініна — Війтівську.

Але українська мова це не все, застерігаються, бо тепер коли все це, що жевріло досі в душах вибухло сильним полум'ям, навіть ці молоді люди, які не вміють говорити українською мовою — почуваються українцями. А таких багато через довголітню русифікаційну політику, яка була на кожному відтинку. Відома річ, що Західню Україну засипано російськими фахівцями, які там поселилися на постійно та закладали часто мішані родини. Відомо, що українські хлопці служили в армії у різних частинах СССР, що ця служба була ще одним русифікаційним засобом, відомо, що українські фахівці часто добровільно, а то й примусово виїздили далеко у глибину СССР. Все це продовжалося довгими роками, кажуть молоді гості, і щойно тепер може поступово змінитися.

(Закінчення на стор. 3)

Консул Франції у Києві розповідає про свої враження

Київ. — До виконання своїх обов'язків приступив генеральний консул Франції у Києві Юг Перн. Своє перше інтерв'ю він дав редакторові київської газети „Радянська Україна" В. Савцову, завідуючому відділом міжнародного життя. Інтерв'ю газета надрукувала у числі з 13-го липня.

На питання з якими почуттями він розпочинає працю в своєму новому статусі і які його перші „українські враження", консул Перн відповів, що місія, яка була йому доручена декретом президента Франції Франсуа Міттераном йому дуже сподобалася. „Адже йдеться про утворення французького консульського представництва в республіці, яка за своєю площею і чисельністю населення дорівнює Франції".

Ю. Перн

З'ясовуючи мету створення генерального консуляту в Києві, Перн підкреслив велике зацікавлення Франції та її уряду Україною та її народом. Він додав, що бажання мати представництво у Києві було зформульовано на найвищому рівні напередодні візити президента Ф. Міттерана до Києва в листопаді минулого року. Крім того встановлення генерального консуляту Франції у Києві наступило у моменті історичних змін в житті Української ССР, а також цілого Совєтського Союзу.

Переходячи до питання функціональности генерального консуляту, Ю. Перн заявив, що склад генерального консуляту дуже чітко відображає мету французького уряду. Генеральний консул керуватиме усіма справами, включно до персоналу, і вирішуватиме цілий ряд політичних питань. Його заступник відповідатиме за всі консулярні справи. Консулят матиме: відділ торгівлі, який є дуже важливий під теперішню пору перебудови, науково-технічний відділ, відділ культури, який відповідатиме за збереження і поширення культурних зв'язків у регіо-

(Закінчення на стор. 3)

В Українському Музеї відкрилася нова виставка

Ню Йорк (УМ). — У середу, 11-го липня, в експозиційній залі Українського Музею відкрилась виставка „Мистецтво афіші в сучасній Україні".

Нюйоркський глядач має змогу познайомитись з музейною афішею і каталогами до відповідних виставок. Крім музейної реклями на виставці представлені афіші Львівського молодіжного театру, реклямові афіші товариств та угрупувань і окремі реклями до різних подій. Афіші, які експонуються на виставці, охоплюють десятирічний період, хоча мистецтво афіші розпочало відновлюватись у 1960-их роках. Час 1934-1960 років — це час занепаду образотворчого мистецтва і повна перемога соцреалістичного мистецтва.

Афіша В. Буглака

У 1960-их роках гостро постало питання про відновлення мистецької афіші в Україні. Мистці розпочали вирішувати цю проблему, розраховуючи на свої технічно-графічні можливості: здебільшого це ліногравюра або шовкографія. Тому переважна більшість мистецьких афіш виходить малим тиражем — 50-100 примірників.

По новому і цікаво вирішує афішу В.А. Буглак, мистець зі Львовва. На виставці показано три його праці: „Персональна виставка живопису заслуженого діяча мистецтв УССР Вітольда Манастирського". 1985 рік, „Виставка творів, присвячена 130-річчю з дня народження Івана Франка". 1986 рік та „Художньо-меморіяльний музей Олени Кульчицької", 1988 рік. За основу композиції в останній афіші В.А. Буглак використав фраґмент твору О. Кульчицької і повторив його за принципом кадру фільму.

Афіші Романа Зарицького, випускника Київського Художнього Інституту оригінальні композиційним рішенням. Його плякатній

(Закінчення на стор. 3)

СПОРТОВА ШКОЛА НА „ВЕРХОВИНІ"

Глен Спей, Н. Й. — Тут на оселі УБС „Верховина" від 29-го липня до 25-го серпня триватиме Спортова школа, яку влаштовує УСВТ „Чорноморська Січ" В програмі табору — копаний м'яч, відбиванка, теніс, плавання. З дітьми у віці 6-18 років будуть працювати професійні інструктори, учителі й досвідчені опікуни.

ЛИТВА МАЄ НАМІР ВСТУПИТИ В ООН

Вашінгтон. — Прем'єр-міністер Латвії Іварс Ґодманіс, який перебуває з візитою у З'єднаних Стейтах Америки, виступив з промовою у Крайовому клюбі преси. У своїй промові І. Ґодманіс згадав про те, що три прибалтійські республіки — Латвія, Литва і Естонія — мають намір підписати між собою угоду, яка, за його словами, дасть Прибалтиці нові можливості і впевненість в собі у переговорах з Москвою про незалежність, які мають відбутися найближчим часом.

„Підписання такого договору, — сказав латвійський прем'єр, — договору між трьома державами, саме державами, дасть прибалтійським республікам можливість домовлятися між собою, обходячи Москву, тобто зробити ще один крок по тому шляху, який був початий з прийняттям Декларації незалежности Литви 11-го березня цього року".

Говорячи про статус незалежної Литви, Ґодманіс вжив термін „фінляндизація", маючи на увазі добро сусідські відносини двох незалежних держав. Цим, як повідомляє аґентство Ассошієйтед Пресс, він викликав деяке замішання серед своїх слухачів. Справа в тому, що на Заході під „фінляндизацією" цілком однозначно розуміється підлеглість слабої держави більш сильному сусідові.

Ґодманіс у своєму виступі ще раз підкреслив, що Литва має право на незалежність і створення власної суверенної держави, бо, на відміну від інших совєтських республік, не вона приєдналася до договору 1922 року, а була окупована совєтським військом на початку Другої світової війни.

Прем'єр-міністер заявив, що Литва плянує найближчим часом вступити в Організацію Об'єднаних Націй на правах незалежної держави і посилати за кордон власних дипломатичних представників. Як відомо, до захоплення Червоною армією Литва була членом Ліги Націй.

В. Лобановського усунули з посади тренера

Москва. — У збірній СССР з футболу зайшла зміна тренерів. Як відомо, футбольна дружина Совєтського Союзу дуже невдало виступила на чемпіонаті світу в Італії. Зайнявши останнє місце у своїй групі, вона не увійшла навіть у другу рунду змагань. На думку багатьох, вина за таку невдалу гру лягає на тренера совєтських футболістів Валерія Лобановського.

Федерація футболу СССР вибрала нового тренера збірної дружини. Ним став 44-річний Анатолій Бишовець, колишній гравець київської дружини „Динамо". А. Бишовець останніми роками тренував московське „Динамо" і олімпійську збірну СССР. Під його керівництвом збірна завоювала золоті медалі на Олімпійських Ігрищах 1988 року в Сеулі.

МОСКВА ПОПРОСИЛА В ЗСА КРЕДИТУ НА ЗАКУП ПШЕНИЦІ

Вашінгтон. — Секретар Департаменту сільського господарства З'єднаних Стейтів Америки Клейтон Юттер повідомив кореспондентів, що Совєтський Союз формально звернувся до Уряду ЗСА з проханням уділити йому відповідну суму кредиту на закуп американської пшениці й інших зернових культур. „Виглядає, — заявив Юттер, — що Москва не має достатньої кількости твердої валюти і не хоче позбуватися запасів золота тому шукає в демократичних країнах шляхів для отримання більших кредитів на закуп не тільки пшениці, але також інших харчових продуктів першої потреби". Очолюваний ним Департамент відмовився коментувати цю справу, а один з помічників секретаря заявив, що уділення більшого кредиту для СССР пов'язане з розв'язкою багатьох інших справ, які і раніше були передумовою збільшення економічної допомоги для Совєтського Союзу і надання йому статусу упривілейованої держави в торговельних справах.

В першу чергу, заявив Юттер, Москва й досі не прийняла закону про вільну еміґрацію і зігнорувала багато інших вимог Уряду ЗСА в гуманітарній та інших ділянках. Уряд Ніколая І. Рижкова надіслав до Вашінгтону формальне прохання про уділення кредитів, покищо на суму два більйони долярів, на закуп пшениці, кукурудзи, фасолі, сої й інших харчових продуктів. Про цю справу говорили недавно американські і совєтські економічні спеціялісти під час зустрічі у Вашінгтоні і Лондоні, але конкретного прохання Москва не надсилала. Раніше СССР платив за закуп пшениці твердою валютою із своїх запасів, які, правдоподібно, вичерпались, заявив заступник секретаря Департаменту сільського господарства ЗСА Джек Парнелл.

Як відомо, голова Ради Міністрів СССР Н. Рижков перестерігав минулої неділі, 22-го липня, що в Совєтському Союзі можуть розпочатись заворушення, якщо центральний і республіканські уряди не розв'яжуть проблеми збільшення харчів в скорому часі. Також міністер закордонних справ СССР Едуард А. Шеварднадзе переслав Вашінґтонові список областий, у яких ЗСА могли б інвестувати частину свого капіталу із зиском для обидвох сторін.

Всі ці пропозиції, списки і прохання Москви не знайшли ентузіязму в Білому Домі, який на конференції сімох індустріяльних держав в Лондоні і Гюстоні вирішив стриматись з більшою економічною допомогою для комуно-московської імперії, поки вона не поробить в себе максимальних заходів для поліпшення економічної ситуації.

У Вашінгтоні звертали увагу на мільйонові субсидії Москви для Куби, Анголі, афганського комуністичного уряду та інших країн, противників Америки, втримує п'яти мільйонову армію і армію КҐБістів та нотаричних вбивць, яких там називають „спеціяльними частинами для боротьби із злочинністю". Розумна постава Білого Дому викликає незадоволення в Москві. Крім того совєтський президент з диктаторськими повновластями Міхаїл Ґорбачов виявив приватку ініціятиву, запросивши до Москви цілий ряд американських бизнесменів на розмову. Режимові керівники кидаються, як риба на березі на всі сторони, щоб хоч частинно розв'язати проблему економіки, бо від цього жалить їх власна доля в майбутньому, — кажуть спостерігачі.

У СВІТІ

У МОСКОВСЬКІЙ „ПРАВДІ" з неділі, 22-го липня, появилася стаття російського історика, в якій говориться, що антисемітизм у СССР дійшов до таких розмірів, що загрожує процесові політичних реформ. Історик С. Роґов підкреслює, що пропаґанда розповсюджувана такими орґанізаціями, як „Пам'ять" загрожує президентові М. Ґорбачову та його перебудові. Останніми місяцями уряд СССР дозволив великій кількості жидів еміґрувати до Ізраїля, не зважаючи на невдоволення арабських країн. За перших шість місяців цього року виїхало понад 50,000 жидів з СССР до Ізраїля, але сподіваються що до кінця року це число потроїться.

МАЙЖЕ 150,000 ОСІБ ВЗЯЛИ участь в поході для вшанування пам'яті Ґеорґі Дімітрова в понеділок, 23-го липня, вулицями болгарської столиці Софії, цього комуністичного провідника, тлінні останки якого усунено з мавзолею минулого тижня. Забальзамоване тіло Ґ. Дімітрова, що його впродовж чотирьох декад болгари обожнювали, минулого тижня було спалено в крематорії. За тим щоби усунути та спалити забальзамоване тіло Ґ. Дімітрова виступала не тільки опозиція, але також і члени Соціялістичної партії, яка тепер є при владі. Критики твердять, що такий мавзолей є застарілою реліквією та застоєм у крокуванні країни до демократизації.

АМЕРИКАНСЬКА ФІРМА очищення довкілля займається якраз цим ділом у Чехо-Словаччині та старається відзискати екологічний балянс тих околиць, де перебувало совєтське військо від 1968 року. Нав'язуючи до перебування совєтського війська у своїй країні, Бедрих Молдан, міністер довкілля в уряді Чехо-Словацької республіки у розмові з кореспондентами засобів масової інформації сказав: „Вони не визнають жодних правил, розхляпують нафтову ропу та хемічні речовини скрізь, де попало. Їх не можна навчити, бо у них великі простори, а військо робить те, що хоче".

У РОЗМОВІ З ЗАКОРДОННИМИ кореспондентами минулої неділі рідня усуненого колишнього комуністичного провідника Болгарії висловила побоювання за його безпеку. Внучка Тодора Жівкова заявила, що вона серйозно боїться про безпеку свого дідуня тому, що нові провідники країни бояться, що його зізнання можуть виявити також їхні проступки. Євгенія Жівкова такі побоювання виявила після того, як Т. Жівков сказав минулого тижня, що має бажання звітувати перед парляментом країни та розказати про свою 35-літню працю на пості провідника Болгарії. Парлямент його пропозицію прийняв, але дати коли це має статися не подано.

ВПРОДОВЖ ДЕСЯТИЛІТЬ у Південній Африці було заборонено книжки, статті та журнали не тільки порнографічного чи пропагандивно-революційного змісту, але також будь-які писані твори, де критикувалося політичну систему країни чи її уряд. Одначе, як стверджує головний бібліотекар Петер Ковтс з бібліотеки в Кейп Тавн останнім часом ці правила дещо злагіднено. Більш свобідне політичне підсоння впроваджене президентом Ф.В. де Клерком просякло навіть до цензури. Це, що колись було забороненим, тепер уважається тільки небажаним і щораз частіше навіть дозволеним. В загальному, більшість заборонених цензурою книжок, фільмів чи журналів цими днями має виключно сексуальне забарвлення.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ оголосив обширну програму сільськогосподарського розвитку та іншої допомоги Еквадорові, Колюмбії, Болівії та Перу — головним країнам вирощування кокаїни в Латинській Америці, щоби вони мали інші можливостсі у вирощуванні урожаю для експорту. Проголошені засоби допомоги були наслідком відвідин у ЗСА президента Еквадору Родріґа Борхи та в загальному були прийняті прихильно в Конґресі. Одначе деякі аналітики квестіонують рівень економічних користей, що в будучому мали б отримати ці країни. Ця допомога мала б заспокоїти нарікання згаданих країн, що американська політика надто базується на примус чи радше введення в життя поліційно-військових засобів для викорінення цього зла, але не застановляється над соціяльно-економічними наслідками для громадян.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ здоров'я і обслуги населення д-р Луїс Салливан у своїй промові в Атланті виступив з гострою критикою „тих, які закликають до радикальних змін системи медичного забезпечення". Він підкреслив, що Адміністраціял Джорджа Буша шукає шляхів охорони 31 мільйона американців, які не мають жодного медичного забезпечення. Д-р Салливан пояснив основи політики Адміністрації у питаннях охорони здоров'я, яка у період великого бюджетового дефіциту в жодному випадку не фінансуватиме приватні забезпеченеві компанії за рахунок державний грошей. „В той час, коли американці мають найкращу лікарску обслугу в світі, — сказав Л. Салливан, — деякі люди домагаються радикальних реформ та націоналізації медицини, вказуючи на Канаду, як на приклад". Секретар не забув пригадати, що канадська система теж має деякі проблеми, наприклад, встановлені довгі черги на складні операції.

НАЧАЛЬНИК НЮЙОРКСЬКСЬКОГО департаменту здоров'я д-р Вудров А. Маєрс звинуватив свій департамент у занедбанні та в „зраді довір'я суспільства". В наслідок перевірки було виявлено, що в міській лябораторії були затримані тисячі вислідів протиракових „Пап" тестів бідних жінок, які не мали медичного забезпечення. Д-р Маєрс звільнив з посад чотирьох урядовців департаменту та оприлюднив звіт про бюрократичні порушення, які загрожували життю жінок, переважна більшість яких мешкає на Алясці, Панамі та Мексико. Згідно з правилами, у випадку будь-яких ненорамальних явищ жінки повинні були отримати висліди за шість тижнів після проведення „Пап" тестів. Серед трьох тисяч вислідів, затриманих у нюйоркській лябораторії, в 11 жінок був виявлений пістряк, а 568 інших мали порушення структури клітин, яке спричинює ракове захворювання.

УСПІХИ АМЕРИКАНСЬКИХ учнів у Міжнародній Математичній Олімпіяді, яка проходила минулого тижня в Пекіні, свідчать про те, що рівень знань шкільної молоді в Америці не є в такому безнадійному стані, як стверджують скептики. Шестичленна група американських учнів опинилася на третьому місці після Китаю та Совєтського Союзу. Президент Американської математичної асоціяції д-р Марша Свард сказала, що це перша велика перемога американців після 1986 року, коли американці поділились першим місцем з совєтами. Міжнародна Математична Олімпіяда вперше відбулася в Румунії в 1959 році.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашингтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Декларація суверенітету

„Декларація про державний суверенітет України", проголошена 16-го липня цього року у Києві за згодою 356-ох депутатів Верховної Ради Української СССР з чотирма голосами „проти" — це дбайливо виготовлений історичний акт, який приносить честь її авторам, як наявний доказ їхньої державно-політичної зрілости і почуття відповідальности. Після тексту 10-ти основних постанов, які нагадують „Закон про права" в американській Конституції, сказано, що декларація є „основою для нової конституції", насправді вона вже визначує виразно найважливіші проблеми самостійної і соборної української держави. В останньому своєму реченні стверджує річ найважливішу: „Принципи Декларації про суверенність України використовується для укладання союзного договору".

Кожна з 10-ти основних постанов може послужити за тему аналітичного коментаря. Нема у декларації менше важливих і більше важливих справ, бо всі вони — принципи. Наприклад, у справах війська стверджується принцип його територіяльного походження, принцип, що в Україні буде реґулярна армія на базі закону про рекрутчину, але зразу зазначується, що українське військо мусить стояти на рідній території і користуватися ним поза межами тієї території можна тільки за дозволом Верховної Ради. Щоби згори протидіяти підозрі, що самостійна Україна може мати якісь імперіялістичні амбіції, стверджується, що вона не належатиме до ніяких військово-політичних бльоків і буде невтральною у будь-яких міжнародних конфліктах. Дуже важливою є VII-ма стаття про „Екологічну безпеку". Хоча у декларації не згадується поіменно чорнобильської трагедії — постанова цієї статті заявляється проти користування загрозливими для мешканців України „об'єктами". Ці „об'єкти" — це очевидно атомові реактори, існуючі для добування енерґії для мирних цілей. Речення про „право на відшкодування збитків, заподіяних екології України діями союзних органів" — це виразний натяк на право України вимагати відшкодування за трагедію, заподіяну мешканцям України в наслідок грубого недбальства будівничих і адміністраторів атомового реактора в Чорнобилі. Частина VIII декларації „Про культурний розвиток" живо нагадує культурно-національну автономію в Українській Народній Республіці: право всіх національних груп на терені України плекати свою рідну культуру.

Першорядною рисою декларації є підкреслювання людських і громадянських прав в самостійній Україні. Відомо, що на цьому пункті демократичний Захід дуже чулий. Існування чи відсутність „людських прав" є для Заходу, зокрема для Америки, найпершим критерієм даної державної системи. Найбільш авторитетна у даній справі Міжнародна амнестія з своїм осідком у Лондоні, завжди стверджувала, що комуністичний Совєтський Союз веде перед у потоптанні людських прав. За Міхаїла Ґорбачова це трохи змінилося у ділянці свободи слова і друку, хоч теж ще в обмежених границях.

Глибока економічна і партійно-політична криза у Москві та все ще проблема з'єднання двох Німеччин не дозволила на всебічну негайну реакцію Ґорбачова на декларацію і відгук у столицях демократичного Заходу. Обережний і примирливий тон декларації поруч із рішучим ствердженням принципів внутрішньої і закордонної політики та принципу демократичної системи правління, воно демобілізує дещо неділимський московський табір. Головний закид Ґорбачову з боку його партійних опозиціонерів, що він зволікає, обіцяє і не виконує, типовий політичний приклад приповідкового староримського „кунктатора". Заповів децентралізацію влади, заповів демократизацію системи правління — нічого у цих справах не вдіяв. Речник російської організації Демократична платформа правильно заявила західнім журналістам у Москві: „Ґорбачов говорить — ми діємо". Ґорбачов повинен був знати, що визволені національні рухи не чекатимуть на його „перебудову" і не стоятимуть на місті. Литва перша започаткувала вимогу привернути їй загарбану державну самостійність. Верховна Рада України, маючи перед очима приклад Литви, зробила це у делікатнішій формі. Насправді декларація вимагає привернення бодай частинно тих політичних, культурних і економічних прав України, що їх позбавлено в імперіялістичному неспровокованому поході військ Муравйова й Антонова-Овсієнка у роках 1918-20. Захід про це забув. Декларація, хоч не згадує минулого, пригадує його і справедливо вимагає повернення Україні її прав.

ЗВЕРНЕННЯ РУХУ

ДО ХРИСТИЯН-УКРАЇНЦІВ РІЗНОГО ВІРОВИЗНАННЯ

(Звернення Руху передруковане з „Літературної України" з 12-го липня 1990 року).

Дорогі наші братове і сестри, що навернулися до християнського життя з глухих бездоріж. Нині ми мусимо задуматися над суттю тих ідеалів, до яких повертаємось, і над готовністю жити для них, зрікаючись блудного слова і діла.

Пробудження громадського життя неминуче веде до диференціації і поділу там, де ще вчора всі брели байдужою отарою.

Неважко було уявити, скільки виникне нових проблем на руїнах українських церков. Але мусимо стати на висоті цих проблем.

У програмі Руху засвідчується принципова підтримка всіх віровизнань та прав поруйнованих Українських церков — автокефальної православної та греко-католицької, позбавлених свого майна, поставлених перед неминучістю повертати собі храми — з посілостей держави і РПЦ.

Відомо, що РПЦ, попри всю свою приниженість і безправність, не вміє віддавати. Держава, звична поділяти і владарювати, не вміє лагодити.

Отже, стоїмо перед фактами і мусимо виявити мудрість господаря. Таку мудрість і такт миротворців передусім мали б виявити місцеві осередки Руху та новообрані Ради.

В чому полягає їх роль? Передусім в умінні стати над пристрастями, над конфесійними інтересами, над партіями. Ця азбучна істина, нормальна для правових держав, у нас сприймається з більшовицького підозрілістю. Ми звикли до того, що влада насильно проводить скрізь свій інтерес. Ми несемо в собі спадщину класової боротьби всіма методами. Ми ще не піднялися до правової свідомості.

Відомо, що перший крок до примирення робить мудріший. Адміністрація завжди повинна підтримувати мудрішого, а не „своїх".

Ми звертаємось до всіх осередків Руху, до всіх адміністративних органів, до всіх впливових людей: будьмо миротворцями і господарями. Не даваймо людям злої волі сіяти в народі розбрат. Не даваймо недобрим пастирям ширити антихристиянські почуття і розпалювати ненависть.

В нинішніх умовах справжній християнин той, хто лікує калічені серця і сумління, а не той, хто бореться з суперником за церкву. Не забуваймо, що в тій церкві звучатиме та сама молитва, той самий спів, буде той самий обряд і та сама релігійно-патріотична проповідь.

Яка ж різниця? В підпорядкуванні? Основна різниця — в доброті і мудрості священика. Культурі пастора. Яка конфесія краща? Це доводиться не суперечкою, а поведінкою, добрим прикладом.

Може, в цьому і є мудрість провидіння, яке поставило дві братні церкви в ситуацію змагання: хай люди вибирають ту, де відчують справжній дух християнства, дух миротворчий. Не треба нам скаржитися на долю і на тих, що нас сварять, — підіймімось вище!

В усякому разі справжня українська інтеліґенція не повинна приймати антагонізму „католик — православний", не повинна займати позицію „проти".

Інтеліґенція, люди, це ж наша кровна справа, це ж наш обов'язок перед народом! Що ми можемо дати своєму народові, якщо навіть не зможемо дати доброї ради, мудрої поради та культурного прикладу.

Який же це інтеліґент, коли від допомагає одному із сусідів боротися „за межу"? Який же це інтеліґент, коли він збоку дивиться на чвари між дітьми в школі — на релігійному ґрунті? Коли ці діти виростуть — вони не простять!

Усі сили справжніх громадян, особливо інтеліґентів, нині повинні йти на справу християнського замирення народу. Це і є наша місія християнізації.

Закликаємо вас до діяльної любові до свого народу!

Київ, 2-го липня 1990 року.

Євген Сверстюк,
Іван Драч,
Левко Лук'яненко,
Михайло Горинь,
Роман Іванчук,
Ірина Калинець,
Михайло Батіг,
Ігор Деркач,
Богдан Козярський.

Анатоль Вовк

ЧОМУ „Т. Г. ШЕВЧЕНКО"?

(Мовні правила і мовна практика в УССР)

II.

Патронім і двоініціял як норма

Надуживання імени по батькові та вживання двоініціялом замість хресного імени це російські практики, що їх режим накидає українській мові. Про це ми писали вже у статті „Творення безлицьої людини в УССР". Тут додамо ще голос латвійця, що в цій справі пише таке (у перекладі з англійської): Найбільшим, мабуть, стимулом для накидування патронімів тим національним меншостям, які їх не мають — і які безсумнівно можуть без них щасливо жити — є совєтська бюрократія. Совєтські громадяни мають внутрішні пашпорти і мусять заповняти численні блянки чи анкети. Всі ці папери мають місце на ім'я, ім'я по батькові і прізвище. Совєтські урядовці не приймають блянків з незаповненими місцями. Таким чином якщо ти совєтський громадянин і не маєш патроніма, тобі слід його собі винайти. Інакше ти можеш опинитися в у становищі, де бюрократія відмовиться визнати твоє існування.

Але вернімося до Шевченка. Йому в УССР так міцно пришили оце Т.Г., що його прізвище з двоініціялом стосують навіть у чужих мовах. Як курйоз я зберігаю листок з американського каталога підсовєтських англомовних книжок, доступних в ЗСА. На двох сторінках вміщено 78 заголовків різних російських та кількох українських письменників. При кожній книжці подано — заголовок, прізвище автора, (ініціял) його імени. Єдино і виключно у випадку вибраних поезій Шевченка надруковано його двоініціял, Т.Г. тобто його одного ущасливлено доданим патронімом.

Ще показовішим доводом нехтування законами української мови урядом СССР є поштова марка із зображенням Київського університету. На ній під малюнком будинку університету є його назва українською мовою — явище саме по собі дуже рідкісне. Ця назва звучить „Київський університет ім. Т.Г. Шевченко". Отже автор напису не відміняє прізвища „Шевченко" так, як його не відміняє російська мова, де усі іменники із закінченням -о невідмінювальні. Ця марка із спотвореною українською мовою попаде в тисячі філателістичних колекцій.

Подих свіжого вітру

Невблаганна нівеляція різниць між українською і панівною російською мовою, проявом якої і є накидування патроніма та двоініціяла письменникам, тривала в Україні без жодного виклику аж до останніх років. Щойно на початку 1989 року засновано там, при активній участі українських письменників, товариство оборони прав української мови, що взяло собі за патрона Шевченка. Ця організація прийняла офіційну назву Товариства української мови імені Тараса Шевченка. Закінчення назви товариство скорочує, де це потрібно, до „...ім. Т. Шевченка, але ніколи із прізвищем поета не вживає патроніма ані двоініціяла. Очевидно засновники і управління товариства розуміють добре чужість одного і другого у випадку свого патрона.

Органом Спілки Письменників України (показано тут: не Українських Письменників, а Письменників України) є тижневик „Літературна Україна". Вона повинна б якнайсильніше дотримуватися вгорі названого мовно-правописного правила, яке дає письменникам особливий „привілей" — право повсякчасно вживати своє хресне ім'я замість безлицього, криптонімного двоініціяла. У великій мірі газета це й робить, але, на жаль, непослідовно. Наприклад у статті „Вечір Івана Драча", написаній кореспондентом газети („ЛУ" зв. 22-го лютого 1989) сказано, що „Драч завершив документальну драму про Т. Г. Шевченка...". У цьому ж випуску газети, в рубриці „Журнали в лютому" ще двічі вжито форми „Т. Г. Шевченко" без жодної на це потреби.

Ще більше „тегекання" в найменуванні Шевченка знаходимо у газеті „Культура й життя", органі Міністерства Культури УССР. Наприклад, у статті О. Карпенка „Великий син України („Культура і життя" за 3-го квітня 1989) він ужив форми „Т.Г. Шевченко" п'ять разів і ні разу форми „Т. Шевченко", яку, як бачили ми раніше, преференційно вживає голова Інституту Мовознавства.

Більше послідовним від „Літературної України" в уникванні двоініціялу перед Шевченковим прізвищем є часопис українців в Польщі „Наше Слово". Наприклад, у двох довгих статтях про поета у випуску за 9-те червня 89 не вжито двоініціялу ні разу за винятком наведеної там офіціяльної назви „Музей Т. Г. Шевченка у Києві". З цієї ж газети довідуємося, що в місцевості Білий Бір у Польщі існує Початкова школа ім. Тараса Шевченка. І виглядає що „Наше Слово" взагалі не вживає патронімів у найменуваннях усіх людей, а не лише визначеної на початку статті групи.

Найменування Шевченка у діяспорі

Ще декілька років тому жодне видавництво ні організація в діяспорі, за винятком може прокомуністичних, патроніма для Шевченка не вживала. Це змінилося з нав'язуванням контактів з сучасною Україною то персональних, чи шляхом передруків тамтешньої преси й літератури. Прикладом може бути минулорічна шевченківська конференція, на якій, мабуть заради співспонзорів з України, Шевченка величано Григоровичем в оповістках і програмках. (На цьогорічній конференції вже того не було). Все таки, на жаль, поширюється у нас небажане вживання двоініціяла Т.Г. Для прикладу у газеті „Українські вісті" читали ми про існування Школи ім. Т.Г. Шевченка у Пармі, Огайо („Українські вісті" за 10-те листопада 89, стор. 9). У тім же числі газети відомий наш автор і перекладач пише про О.П. Довженка, хоч він як письменник і кінорежисер повинен би бути управнений на хресне ім'я замість бюрократичного двоініціяла. В іншому числі газети пишеться про М.Т. Рильського, видатного письменника, для якого двоініціял також аб-

(Закінчення на стор. 4)

Раїса Галешко

Лекція на тему мови

„Подумати тільки, стільки років сподівань, уболівань, боротьби, а воно сталося несподівано. І без кровопролиття...".

Відомий діяч української громади в Канаді, заступник голови Канадського Товариства Прихильників Руху д-р Ярослав Щудрак увечорі, в день проголошення незалежности, зібрав у себе вдома друзів, щоб радісно відзначити цю подію. Двері його дому, як мовиться, були відкриті для кожного. Потиски рук, поздоровлення, сміх, спогади, враження від недавніх поїздок в Україну. І, звичайно, пляни наступних відвідин. Відсьогодні ці пляни набирають більш окресленого, конкретного змісту. Адже Україна має право самостійно, не питаючись дозволу у „старшого брата", укладати ділові угоди із Заходом.

Не диво, багато людей з Торонто цього літа відвідали Україну і напевно не менше ще збираються в дорогу. Одних вабить земля батьків, інших — родинні почуття, когось — ділові чи культурні зацікавлення. Під кожним оглядом візита в Україну може бути пам'ятною для обох сторін — українців і канадців. Так подумалось після розмови з Олею Калимон, членом Управи Товариства Прихильників Руху, яка щойно повернулася з України. В Києво-Печерській Лаврі їй пропонували російськомовних екскурсоводів, але вона з впертістю домагалася тури в українській мові. Їй довелося ходити від одного службовця до іншого, переконувати, просити, сваритися, врешті вона оплатила всю туру власними грішми, щоб тільки з іншим ґідом, але їй знову „підсунули" російськомовного, а в додаток ще й наглядачку-росіянку, яка ходила за Олею слідом, не дозволяла відставати від групи туристів, щоб прочитати в українській мові написи під експонатами, ще й дорікала її за те, чому вона, Оля, не вивчила російської мови.

Доведена до „кипіння", О. Калимон вчинила щось на зразок публічного звинувачення і тим, хто „крутив" нею, і тим, хто ображав національні почуття. Ставши посеред залі, ця малого росту жінка сміливо й емоційно говорила до всіх, хто там був присутній, що ганьба тим, хто нехтує рідною мовою на своїй батьківщині, що такого немає в жодній країні світу, що в Канаді вже п'яте покоління українців шанує мову прадідів, а в столиці України вона не може її почути. Вказуючи на жінку-наглядачку, Оля сказала: „Прийде час і ви змушені будете не тільки вивчити українську мову, але й розмовляти нею".

Цікавою була реакція на цей несподіваний маленький мітинґ, розповідає Оля. Одні ховали очі, червоніли, інші, наприклад, міліціонер, захоплено слухали і вдячно усміхались.

Це маленький факт з подорожнього життя. Але й він має свою мораль. Їдучи в Україну, кожен може в той чи інший спосіб робити свій вклад у піднесення авторитету рідного слова серед прошарку затурканих, зденаціоналізованих людей.

Прийняття у д-ра Шудрака затягнулося далеко за північ, люди не могли наговоритися у цей радісний день. Прощаючись, багато з тих, хто днями від'їжджає в Україну, говорили напівжартома: „Зустрінемось на Хрещатику".

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОЕТ

Читати Ліду Палій завжди цікаво і тому з приємністю побачив в щойно отриманій „Свободі" її статтю з 17-го липня. Тільки одне мене здивувало, коли допис прочитав: Ліда Палій повідомляє, що серед діячів культури, які побували в Полтаві у часі Шевченківських святкувань були „також гості-чужинці" і серед них, цитую, „україномовний поет Мойсей Фішбейн з Мюнхену".

Що це таке — „україномовний поет"? Мойсей Фішбейн відомий як український поет, а також і громадський і культурний діяч, журналіст. А те, що він за походженням неукраїнець, не дає нікому підстав заперечувати йому право бути українським поетом. Я певний, що Л. Палій цього на думці і не мала, але було б краще уникати таких незручних висловів, тим більше що в Росії націоналісти-антисеміти говорять про російських письменників неросійського походження як письменників неросійських а „російськомовних". Не наслідуймо тут поганого прикладу.

Роман Шпорлюк
Енн Арбор, Миш.

РІЗКИЙ СПАД ЦІН на нюйоркській біржі відображає наростаюче занепокоєння сповільненням економіки, особливо, великих корпорацій. Спад цін, який спричинив різкий спад індустріяльного середника Дав Джовнс протягом одної ґодини на понад 100 точок, був викликаний незадовільним звітом прибутків таких великих компаній, як: Тексас, Інструментс, електронічна компанія, та МекДоналд, міжнародної харчової сітки. Економічний аналітик Аббе Джозеф Коген дав таку характеристику теперішнього стану: „Ринок досягнув великої переоцінки, економіка сповільнила темп, а корпораційні прибутки знаходяться на багато нижчому рівні, ніж передбачалось". Після того, як японські ставки зросли за одну ніч, а ціна акцій в Токіо впала, ще більше зросло занепокоєння спадок ставок на нюйоркській біржі.

Д-р Михайло Паламар

КИЇВ — ГОРОД КИЯ Й СТОЛИЦЯ КИЇВСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

II.

Відомий історик чеського походження — Франціс Дворнік згадує в своїй праці (з 1944 р.) „The Slavs, Their Early History and Civilization", що була „придумана" історииками, т.зв. норманська теорія для західних слов'ян, тобто для згаданого Мєшка І-го, який мав бути норманцем скандинавського походження та організувати полякам в середині X ст. першу державу між ріками Одрою й Вислою, але ця теорія не втрималася, бо „бракувало доказів, що династія П'ястів не була слов'янського походження". Тут треба додати, що династія П'ястів втрималася, мабуть, тому, бо польська історіографія твердо стоїть за нею (хоч відомостей про неї менше, як про династію Кия), але згадує скандинавського норманця-варяга Рюрика з Новгороду, який мав мріяти про похід на город Київ...

Очевидно, менше важливе, що пишуть чужі історики, але багато більш дивне чому деякі свої підтримують т.зв. норманську теорію в українській історіографії?! Завзятий норманіст без надуми може сказати, що так мав писати літописець Нестор — монах Київського Печерського монастиря... Дослідник Михайло Брайчевський в дописі „Нестор літописець" написав, що Нестор народився 1056 року, тобто два роки після смерти володаря Ярослава Мудрого) і в 17-му році життя прийшов до Києва та поступив до Печерського монастиря, який в 2-ій половині XI сторіччя „був своєрідною академією, де жили й працювали визначні письменники, художники, учені; тут існувала солідна бібліотека" („Нові Дні", Торонто, 1989 ,стор. 13-15). Тут є нагода відповісти модерним норманістам, що зараховують до норманців і літописця Нестора, мовляв прийшов з півночі тобто з Білоозера й тому міг поєднати відомості півночі з півднем... Невже 17-ти літній юнак набув можливости робити „наукові поєднання", як би він навіть і був з болотнисто-лісової околиці Новгорода?!

М. Брайчевський також зазначив, що „Нестор не був першим хроністом на Русі", бо літописання було започатковане ще в середині IX сторіччя, коли був написаний „Літопис Аскольда" і доведений до 883 року. Переворот 882 року спричинився до його тимчасового припинення, а „Аскольд (та його брат Дир) були проголошені норманами й боярами Рюрика" літописцями, коли й „були виключені всі фраґменти, які розповідали про Аскольдове хрещення 860 р." Тут автор описує, що згаданий переворот спричинив прихід з півночі 882 року Олега (свояка чи полководця Рюрика з його малолітнім сином Ігорем), який усунув „законного київського зверхника — хагана Аскольда, прямого нащадка знаменитого Кия", засновника Київської династії. Дивно, що М. Брайчевський це нав'язав до придуманої „норманської теорії", а не до духових змін у Києві за часів володаря Аскольда.

Тут треба пригадати, що християнство на Україні почалось раніше як у інших слов'ян, адже похід Київського володаря Аскольда 860 року на Візантію спричинив порозуміння та дипломатичні зв'язки, так що того ж року з Константинополя були вислані брати Константин (Кирило) і Методій на місійну працю не до Хозарії, а до Києва, де й була заснована епархія. Це доказав М. Грушевський в 1-му томі (Історії України-Руси) ще перед Першою світовою війною. Після Другої світової війни чеський візантолог (Дослідник доби візантійського патріярха Фотія) — проф. Ф. Дворнік це підтвердив у згадуваній його праці. Тоді володар Аскольд став християнином і на його могилі була побудована церква св. Миколая. Ця назва вказує на хресне ім'я Аскольда, а володар Дир тих часів був також християнином і похований за св. Ориною.

Деякі історики припускають, що тоді (у 860-их роках) була основана епархія в Тмуторокані (на східньому побережжі Керченської протоки східнього Криму), але там вже було єпископство з VIII сторіччя, яке згадане в переліку візантійського патріярхату. Це властиво колишні периферійні терени Римської імперії, де було легше проповідувати науку Христа від самого початку християнської доби.

Нав'язуючи до твердження Брайчевського, що „Повість временних літ" не була найстаршим літописом Руси-України, треба пригадати, що сліди письма в північному Причорномор'ї відомі ще з 12-сторіччя до Христа, тобто з часів Троянської війни, коли купецтво Малої Азії збільшило свої торги на північних побережжях Чорного моря, приносячи сюди й назву „кімерійці". Подібно було кілька століть пізніше, коли прибувало сюди численне купецтво з центральної Азії й принесло інші назви — „скити" в південну Україну.

Тут ще треба підкреслити, що згадану Брайчевським „норманську теорію" М. Грушевський на початку цього століття й Н. Полонська-Василенко в недавній Історії України відкинули, основуючись на археологічних відомостях, що дають літописи про дві могили Олегів у Києві (а третя могила Олега в Ладозі на півночі) з тих часів. З цим історики-дослідники згідні, бож писання й дискусії велись довгі часи. Перший український Олег жив приблизно в першій половині IX сторіччя, а другий Олег — „Віщий" був у поході на Візантію на початку X сторіччя.

Літописець Нестор не був пересічним дослідником у середньовіччі бо ж він шукав закономірностей історичного розвитку, підбираючи джерела й порівнюючи противоріччя, вибирав найбільш правдоподібні висліди. Починаючи від свідчень очевидців і кінчав археологічними пам'ятками. М. Брайчевський також згадує, що Нестора „Чтеніє" (про Бориса і Гліба) було написане спочатку грецькою мовою, згідно з найновішими дослідами, воно ж бо „було розраховане на поширення серед інших православних країн", що належало до завдань Київської держави та її Церкви ради визнання Бориса і Гліба та їхнього батька Володимира Великого святими.

Продовження буде.

УКРАЇНА БАГАТА, АЛЕ ЗАНЕДБАНА. ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ. ПЕРЕШЛІТЬ ВАШУ ДИВІДЕНДУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Тенісовий турнір під час відвідин „Карпат"

Хоч тенісисти з ФК „Карпати", Львів, з технічних причин не могли приїхати до Америки в заповіджений час з дружиною копаного м'яча, заплянований для них тенісовий турнір на „Тризубівці" все таки відбувся в днях 16-17-го червня

Турнір відбувся в одній групі старших чоловіків. Перше місце здобув Юрій Савчак („Тризуб"), коли фіналіст Олесь Олинець („Тризуб") не міг грати останніх змагань. В півфіналі Ю. Савчак переміг Ярослава Тимкова („Тризуб") вислідом 6-2, 6-1, а Олинець Юрія Грабця (КЛК, Бостон), вислідом 6-4, 6-1. Розгру за третє місце виграв Тимків, перемагаючи Грабця 8-3.

Нагороди за три перші місця вручили Ярослав Козак, голова спортивного відділу УСО „Тризуб" і голова УСЦАК-Схід Роман Куціль, і Ю. Савчак провідник змагань.

Гості, організатори і фіналісти турніру на „Тризубівці".

„Дударик" у Вашінґтоні

Вже від кількох місяців українська преса у ЗСА і Канаді подає оголошення, повідомлення, дописи, фахові і нефахові рецензії про „Дудариків". Хто ж це такі „Дударики", що стільки уваги і місця присвячується їм поруч з повідомленнями про відкриття Першої Сесії Верховної Ради УССР, про радісні і сумні події в сучасній Україні, про дослівно потрясаючі події у світі? „Дударик" — це хорова капеля хлопчиків і юнаків у віці від 9 до 29 років, заснована в 1971 році Миколою Кацалом у Львові, що під цю пору нараховує 66 хористів.

Українська громада Вашінґтонської округи була дещо занепокоєна, із-за деяких технічних причин виглядало, що „Дударик" не буде мати змоги дати концерт у столичному місті Америки. Але де є добра і сильна воля, там можна все перебороти. І хоч вже було дуже мало часу (не цілих два тижні) для підготови приїзду „Дудариків" до Вашінґтону, все було зроблено в пору. На швидкоруч зорганізований неформальний комітет з усіх місцевих організацій енерґійно забрався до праці.

Концерт відбувся у четвер 14-го червня, в залі українського католицького собору Пресвятої Родини у Вашінґтоні, яку невелика українська громада Вашінґтонської округи і Балтимору вщерть заповнила. Зразу нав'язався теплий зв'язок із довгоочікуваними гостями з України — пара Вашінґтонських дітей привітала їх традиційно хлібом і сіллю, Марта Терлецька, голова 78-го Відділу СУА вітала від українського громадянства українською мовою, а Люба Левицька англійською.

Вже перші звуки гимну „Ще не вмерла Україна" прямо зелектризували слухачів. Всі відчули, що ці молоді голоси „Дударика", так як написав Іван Драч, репрезентують наше українське відродження, — несуть у світ перші добрі вісті з України...засвічують вогні рідної відвічної клясичної хорової культури". Дальше слідували релігійні пісні, щедрівки, стрілецькі і народні пісні, про які вже були написані фахові рецензії. Хочу лише долучитися до попередніх голосів ствердженням, що включення старших співаків збагатило кольор і динамічну потужність хору, який звучить наче симфонічна оркестра. На мою скромну думку цим „Дударик" чи не перевищує навіть славнозвісних „Віденських хлопчиків". Самозрозуміло, що публіка була захоплена концертом і нагороджувала „Дудариків" щедрими оплесками.

Я хотіла б дещо докладніше описати їхнє перебування у Вашінґтоні. Наступного дня, тобто в п'ятницю 15-го червня, „Дударики" мали дуже багату програму. Зачалося від співу перед будинком Капітолю на запрошення конґресмена з Пенсильванії Дана Риттера. Відтак була зустріч з американськими дітьми в Дитячій лікарні, зааранжована Любою Левицькою. Там організація ААА обдарувала всіх хористів подорожними торбами. Після цього „Дударики" поїхали на оглядини Білого Дому і важніших об'єктів Вашінґтону. Донька Марти Федорів Мотря і студент Юрій Терлецький були їхніми чічеронами. Врешті змучені „Дударики" мали змогу посмакувати американську „піццу", якою гостила їх „Pizza Hut". Там чекали на них кореспонденти місцевої телевізійної станції. Вечором була зустріч із громадянством, головно з молоддю Вашінґтонської округи в залі собору Пресвятої Родини.

Марта Терлецька відкрила вечір вітаючи всіх. Учениця Мая Лев привітала „Дудариків" від Школи Українознавства ім. Тараса Шевченка і разом з іншими учнями роздали їм бейзболові шапочки. Кошовий 45-го коша ім. Володимира Великого, Юрко Мончак, привітав від пластунів подаючи загальні інформації про український Пласт. Бажаючі з гостей могли отримати книжку Олександра Тисовського „Велика гра". 50-ий Курінь Юначок ім. Оксани Лятуринської (зв'язкова Катруся Масник) мали приготовану програму для гостей, але з уваги на пізну пору з жалем треба було відмовитися. Люба Левицька привітала від Фундації Родини Чопівських і вручила всім членам хору золоті хрестики. Отець Денищук, сотрудник собору Пресвятої Родини, вручив диригентові книжку про цей собор, видану з нагоди 1000-ліття Хрищення України, а всім хористам фотографії цього собору і синьо-жовті ручки-пера з емблемою собору. Від всієї української громади Вашінґтону М. Терлецька передала всім членам капелі радіо „Walkman" (на маґнітні стрічки). Жіночі організації — 78-ий Відділ СУА, Сестрицтво св. Ольги при українській православній церкві св. Андрія, Сестрицтво Почаївської Богоматері при українській католицькій церкві Святої Тройці і Марійська Дружина при соборі Пресвятої Родини влаштували багатий буфет.

Це був справді день виповнений зайняттями і враженнями по вінці і бідні молоденькі „дударики" були вже дуже змучені, а тут чекала їх на другий день в суботу далека дорога до Піттсбурґу. Всі мали зібратися знов коло собору Пресвятої Родини щоби від'їхати їхніми автобусами. Ще перед від'їздом всі хористи зайшли до нутра собору (ще не викінченого) і перехрестившись побожно заспівали „Отче наш". Від'їзджали вони під гру сімох соборних дзвонів.

Підсумовуючи всі ці емоційно-естетичні переживання зв'язані з перебуванням „Дударика" поміж нами, насувається мені думка чи не за скромна назва цієї капелі — „Дударик". Згідно з інформацією з „Енциклопедії Українознавства", „дуда" — це пастуший інструмент, „дударик" це пастушок, що грає на дуді. Ці ж „Дударики" — це професійна мистецька капеля, яка може рівнятися з іншими ж молодечими хорами у різних країнах світу.

І ще одна заввага. Книжечка-програма (двомовна: українсько-англійська), чепурно видана, з цінними інформаціями про „Дударика", але приходиться з жалем ствердити, що прийдеться нашим мовознавцям добре попрацювати над тим, щоби очистити сучасну українську мову і правопис в Україні із непростимих засмічень і покалічень.

Ксеня Антипів

ДОПОВНЕННЯ

У дописі про українську національну кімнату в Піттсбурзькому університеті („Свобода" з 13-го липня), у переліку різних предметів, які окрашують цю кімнату пропущено історичний чотиридільний мідорит, що його виконав мистець Рем Багаутдинов. — Ю. К.

Концерт скрипаля К. Стеценка в Чикаґо

Товариство Української Мови ім. Т. Шевченка в Чикаґо (ТУМ), зорганізоване при кінці березня цього року, розпочало свою працю публічно, влаштовуючи на скору руку концерт для прибувшого з України гостя, молодого скрипаля і композитора Кирила Стеценка з Києва. Концерт відбувся у вівторок 3-го липня в приміщенні Українського Інституту Модерного Мистецтва в Чикаґо.

В інтимній атмосфері любителів музики пролунали експресивні звуки скрипки. Перший твір, який виконав К. Стеценко — це сольо для скрипки Й. С. Баха; другий твір — для скрипки й фортепіяна, композитора Березовського, блискучого, але мало відомого і в Україні і поза Україною; третій твір — дует для скрипки і фортепіяна — М. Лисенка; останній твір — сольо для скрипки (оригінально написаний для фортепіяна), створений дідом виконавця, славним композитором Кирилом Стеценком, який помер в 1922 році. Фортепіянові партії виконувала Надія Савин, відома піяністка та диригент хорів в Чикаґо. Гучні оплески, „браво" та стояча овація передавали захоплення і зачарування присутньої публіки.

Голова ТУМ—Чикаго, проф. Віра Боднарук, відкрила вечір і представила гостя з України. Його осягнення в музиці і в громадській праці великі. Він бо лавреат всеукраїнського та всесоюзного конкурсів, скрипаль, композитор, ведучий республіканської телепрограми „Музичний відеомлин" та внук видатного композитора Стеценка.

Молодий скрипаль поєднує творчу та громадську роботу: є активним членом Правління київської організації Товариства Української Мови і належить до Братства апостола Андрія Первозванного УАПЦ. З 1990 року він є мистецьким директором Українського Культурного Центру „Гетьман". Кирило пропаґує українську музику й мову. Разом із своїми сестрами Галиною та Олесею створив ансамблі „Тріо Стеценків" і „Диво".

Після концерту К. Стеценко з великим ентузіязмом розказував про свою музичну працю, як також про ролю музики у сучасному відродженні України.

Українська громада в Чикаґо завдячує цей успішний вечір організаційній референтці ТУМ-Чикаго, Галині Грушецькій.

Віра Боднарук

Жіноча організація в Бразилії

Жіноча Організація при Хліборобсько-Освітньому Союзі з сьогоднішнім центральним осідком в Куритибі, столиці провінції Парана, існує вже 67 років. Хліборовсько-Освітний Союз має понад 20 філій по цілій провінції Парана, де при кожній філії існує також філія Жіночої Організації.

6-го травня відбулися Загальні Збори Жіночої Організації, де після звітів уступаючої Управи була вибрана нова Управа на дворічну канденцію, в наступному складі: почесна голова Стефанія Тадра Бастос, голова Режіна Шпак-Рубінець, містоголова Лідія Палудзишин, та Надія Мазепа-Горзалвес, секретарка Марія Кирилович-Волощин, містосекретарка Ірена Хома, скарбничка Марія Паробочий, містоскрабничка Алдія Мацюра, референтура Культурно-Освітня: проф. д-р Оксана Борушенко і Лідія Єдин, референтура соціяльна: Емілія Квасниця, Марія Прийма і Марія К. Ковалюк, референтура господарча: Марта Безручка і Марта Сисак, референтура суспільної опіки: Анна Бундза Пясецька і Люсія Равлик, референтура музею і бібліотеки: Євгенія Б. Мазепа, Ольга Горачук і Дарія Лихачинська. Контрольна комісія: Ольга Юркевич, Тетяна Бащен і Мирослава Ліщинська. Референтура зовнішних зв'язків: Антонія Сисак і Вера Климчук-Фернандез.

Нова Управа впевнена в тому, що всі українські організації, місцеві і закордонні, будуть й на далі співпрацювати з Організацією так як і до цього часу з усіма попередніми Управами.

На першому засіданні Управи Жіночої Організації нова голова Режіна Шпак Рубієнць заявила, що від тепер на засіданнях Управи буде говоритися тільки по-українськи. Як хто ще добре не золовіє українською мовою, то нехай „калічить", але нехай говорить по-українськи.

Нова Управа апелює до всіх Допомогових Установ і всіх жертводавців взагалі, що грошові пожертви чи пакунки потрібно висилати на адресу Жіночої Організації, за що Управа заздалегідь вдячна.

Д-р Михайло Рубінець

В Українському...

(Закінчення зі стор. 1)

мові властиве художнє узагальнення, декоративна звучність кольорів. В іншій манері працює Олександр Дячук. Він використовує техніку шовкографії. Його афіші приваблювали око глядача ритмом композиції кольорової плями, досконало вирішеної тоном. Техніка шовкографії дозволяє йому експериментувати кольором і він досконало розв'язує це питання. Деякі з афіш зроблені кольоровою фотографією. Протягом останніх двох років появились цікаво зроблені реклямові, тиражовані у друкарні, афіші Українського Товариства Охорони Пам'яток Історії та Культури, одна з них:

„Бережіть скарби культури". В ній поєднаний фраґмент архітектури з полум'ям свічки, лаконічно і просто звучить заклик оберігати залишки понищеної культури.

Протягом останніх двох років багато плякатів присвячено екологічній проблемі, а зокрема трагедії в Чорнобилі. Тому й зустрічає відвідувачів плякат „Спаси й сохрани", 1990 рік, автор В. Шпажко. На терракотовому тлі плякату тонально виконане обличчя Ісуса Христа з синіми очима. Характер плякату закладений у двох синіх плямах очей, які створюють враження всевидящих і всесущих, і заклик до них звучить так промовисто.

Ця виставка, хоча далеко не повний перегляд сучасного мистецтва афіші та плякату, проте вказує на основні напрямки творчості цього жанру. До виставки виданий каталог. Автор тексту та упорядник каталогу — Стефанія Гнатенко, переклад на англійську мову Марти Бачинської, мистецьке оформлення Оксани Кушнір. Виставка буде відкрита до жовтня цього року.

„Економічна..."

(Закінчення зі стор. 1)

Вони також розповідають про забудування Західньої України промисловими заводами, які сьогодні принесли найбільші екологічні проблеми для цієї частини нашої батьківщини, розповідають про занечищення Дністра, про брак чистої води тощо.

На їхню думку ціла промисловість України була досі побудована так, щоб не могла існувати сама, а завжди зв'язана з Москвою. Тепер треба працювати над повною децентралізацією економічною, треба обміну спеціялістами із Заходом і такий обмін міг би піднести економіку України.

— Ми повинні приїжджати сюди, щоб вчитися як працювати і думати по капіталістичному, може й творити спільні підприємства, вчитися вживати західні економічно-технічні засоби. Це справа років, але вона конечна, щоб піднести значення України. Сьогоднішні процеси — це величезний крок вперед, кожний день приносить щось нового, але ми свідомі цього, що економічна та національна свобода мусять йти впарі. Без національної свободи не може бути економічної і навпаки, — кажуть нам на прощання з повним переконанням наші молоді гості, а ми радіємо, що у них раціональні та здорові погляди на радісну, хоч як складну ситуацію.

Д. Бродер...

(Закінчення зі стор. 1)

ловна квартира Руху, на його думку, радше нагадує опущений будинок, який вимагає основної перебудови.

„Я запитався М. Гориня, — пише Д. Бродер, — коли незалежність України стала його основним бажанням, а він, не вагаючись ні хвилини відповів, що від народження. Його батьки належали до руху спротиву і боролися на два фронти — проти гітлерівської Німеччини і комуністичної Москви. Опісля вони були за це жорстоко покарані комуністичним режимом і вивезені на Сибір".

Автор статтей зустрічався також особисто з Б. Горинем день раніше у приміщенні Спілки Письменників України. Обидва брати Горині безкомпромісові, пише автор статтей. Для них Совєтський Союз є імперією, а М. Ґорбачов людиною, яка всякими способами рятує імперію від упадку, пропонуючи змодефіковану форму федерації, „яку ми категорично відкидаємо. Деклярацію суверенности ми розглядаємо під кутом побудови незалежної України із своєю армією, грішми, банковою системою, міжнародними зв'язками тощо".

На закінчення розмови обидва брати Горині запевнили Д. Бродера, що в Україні, крім незначних випадків, не помічається жодної форми антисемітизму, жиди користуються повною свободою, є членами Руху, а один з них вже виїхав на Захід, як наш неофіційний „амбасадор".

Консул...

(Закінчення зі стор. 1)

ні, з яким Франція має багатовікові культурні стосунки. Адже вони розпочалися ще з часів київської принцеси Анни, яка була дружиною французького короля.

Для нормальної праці нам потрібно буде мати відповідне приміщення для роботи і житло для 12-14 працівників (представників французької дипломатії і зовнішньої торгівлі), які повинні приїхати до Києва у вересні 1990 року.

Консул Ю. Перн — професійний дипломат. Його перебування в СССР не перше. В 1977 році він працював у французькій амбасаді в Москві, а потім знову повернувся до Москви і працював там від 1984 до 1987 року. Сферою його зацікавлення були економічні питання, якими він займався також в ЗСА від 1987 до 1990 року на пості радника амбасади. Дружина консула також познайомлена з проблемами СССР, працюючи там на пості пресового аташе в амбасаді. Їй дуже цікаво пожити і попрацювати у Києві, щоб краще, на власні очі, пізнати Україну. — заявив консул В. Савцову. „У мене дві дочки, восьми і дев'яти років. Вони приїдуть до Києва, як тільки дозволять місцеві обставини (маю на увазі помешкання). Дівчата вчитимуться у школі, і, звичайно, у них будуть вчителі і друзі, які їх навчать української мови". — заявив на закінчення консул Перн.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ НІМЕЦЬКА газета „Вельт ам Зонтаг", Чіле не дало дозволу на в'їзд Еріхові Гонекерові, колишньому комуністичному провідникові Східньої Німеччини. Цю відмову базував чілійський уряд також до деякої міри на бажаннях уряду Західньої Німеччини, який заявив, що надання політичного азилю Е. Гоннекерові було б „особливо не дружнім потягненням". Все ж таки уряд Чіле застановлявся над можливістю надання політичного азилю Е. Гоннекерові та його дружині Марґот. Їхня дочка Соня Яніц живе в Чіле постійно.

CATHEDRAL
(principal Church)
OF UKRAINIAN NATIVE FAITH
(RUNVira)
Oriana, Spring Glen, N.Y.

ПОВІДОМЛЕННЯ

19-го серпня, в неділю, о 11-ій годині ранку в Спрінґ Ґлен (біля Елленвіл) на Оріяні в Храмі — Святині Матері України буде

СВЯЩЕННА ГОДИНА

Прибулий з Києва вірний РУНВіри отримає благословення бути рунтатом (пастором) з правом очолити духовне життя громади вірних РУНВіри в Києві.

Буде здійснений обряд освячення новонародженої дитини (синка) родини вірних РУНВіри. Біля Храму-Святині Матері України на цвинтарі: молитви, обрядове вшанування пам'яти Спочилих.

Храм-Святиня Матері України — це Свята Церква вірних РУНВіри (Рідної Української Національної Віри). Шануючи всі релігії, які славлять Єдиного Господа і навчають людину любити людину, ми на Священну Годину щиро запрошуємо Українців усіх віровизнань. З вірою в Дажбога, Єдиносущого і Милосердного Господа, з вірою в науку Духовного Учителя Лева Силенка,

СВЯЩЕННА РАДА СВЯТИНІ МАТЕРІ УКРАЇНИ

Наша адреса:

RUNVira, Oriana, P.O. Box 147, Spring Glen, N.Y. 12483, USA

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

Громадський літературно-художній та суспільно-політичний журнал.
Випуск 7, 8, 9-10
Серпень, вересень, жовтень-листопад 1987
Київ-Львів

Передрук самвидавного журналу з України. Українське Видавництво „Смолоскип" ім. В. Симоненка, Балтимор-Торонто, 1988, друком Украпрінт, Вудсток, Мериленд, стор. 640.

Тверда обгортка, ціна 30.00 дол.

Можна набувати в книгарні „Свобода". Мешканці стейту Ню Джерзі повинні долучити до ціни 7% продажного податку.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

В ПЕРШУ І НЕВИМОВНО СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої Найдорожчої
МАМИ, БАБЦІ І ПРАБАБЦІ

бл. п.

ІВАННИ ГАВРАНЕК

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДАМИ

в середу, 1-го серпня 1990 р.

в церкві св. Юра, Ню Йорк, Н. Й.;
в церкві св. Володимира, Glen Spey, N.Y.;
в церкві св. Івана Хрестителя в Бразилії.

У ШОСТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ
Найдорожчої, Любимої
ДРУЖИНИ, МАМИ І СЕСТРИ

бл. п. мґр

Люби Ірини Німців-Вайнгаймер

будуть відслужені

СЛУЖБИ БОЖІ

у Люрді (Франція), Прудентополіс (Бразилія), св. Михаїла (Дженкінтовн, Пенн.) і у соборі св. Родини у Вашінґтоні
1-го серпня 1990 р. о год. 9:30 рано
із ПАНАХИДОЮ на Рак-Крік кладовищі.

Просимо про щирі молитви.

РОДИНА

З невимовним жалем і смутком повідомляємо Родину, Приятелів, Знайомих та Земляків, що дня 13-го липня 1990 р. в Пітсбурґу, Па. відійшов у Божу Вічність на 70-му році життя
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, СТРИЙКО І ВУЙКО

бл. п.

Микола Годованець

народжений 20-го липня 1920 року в селі Тур'я Велика р-н Долина, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в Пітсбурґу 17-го липня 1990 р., в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя. Тлінні Останки Покійного спочили на парафіяльному цвинтарі.

У глибокому смутку:
дружина — АННА БАРАН-ГОДОВАНЕЦЬ
доньки —
ЛЕСЯ з чоловіком РОБЕРТОМ
ОЛЯ з чоловіком ДЖИМОМ
сестра — МАРІЙКА з чоловіком АНДРІЄМ в Україні
брат — ПЕТРО з дружиною СОФІЄЮ
племінники — ЯРОСЛАВ, ОЛЕГ, ОКСАНА І ІВАН
ближча і дальша Родина в Америці, Канаді та Україні

Родина просить замість квітів на могилу Покійного складати на Фонд Дітям Чорнобиля, СУМ, СНУМ і Пласт в Україні.

Зелені свята на Янівському цвинтарі у Львові

Цьогорічні Зелені свята на Янівському цвинтарі у Львові були надзвичайно людними. Офіційних процесій не було, як це водилося за давніх часів, але й не було моральної пресії та страху, як це віддзеркалювалося за твердої режимної гнітючої ери. В пополудневих годинах цвинтар наповнився народом. На могилах відбувалися тихі молитви та співані панахиди. Були панахиди без священиків, бо їх не було вдосталь. Були навіть панахиди на могилах визначних діячів без духовних отців. Тут спочивають тлінні останки Ольги Басараб, генерала Тарнавського, д-ра Костя Левицького. Є могили революційних діячів ОУН. Біля себе спочивають Дмитро Данилишин, Василь Білас. Є й інші. Всіх їх доглядає якась невідома рука. Скрізь квіти та сліди горіючих свічок.

Були колись тут впорядковані стрілецькі могили,з яких залишилися тільки дві. Вандали не запримітили тому їх не зруйнували. Однак на місці цих могил було найбільш людно. Скрізь квіти і горіючі свічки. Кожний тиснувся до цього місця, щоб покласти свій пучок квітів. Плачу не було, а лунали тільки стрілецькі пісні. Вони чергувалися як на якомусь концерті. Серед діячів Львова були видні постаті, а серед них Вячеслав Чорновіл.

Члени „Меморіялу" Львова та колишні політичні в'язні різних режимів вирішили вшанувати теж могили своїх друзів та братські могили. Є їх тут дві. Одна залишилася після звірських вбивств КҐБ в Бриґітках та на Лонського з 1941 року, а ще іншу створили німецько-фашистські загарбники рік пізніше, в 1942 році. Було бажання віддати шану усім, які впали за нарід свій.

Наш похід оформився при входовій брамі цвинтаря. На початку був встановлений вінок від Світової Ліги Українських Політичних В'язнів, що його тримали члени СНУМ Андрій і Деннс, учні 11-ої середньої школи міста Львова. Коли, однак, появився прапороносець з великим синьо-жовтим прапором, як з-під землі з'явився народ та уніформовані ряди, які машерували до братської могили замучених КҐБ. Могила — в південній частині цвинтаря, у тіні сусідньої будівлі. Біля великого березового хреста та живих квітів положено ще квіти від Клюбу репресованих, від Спілки українських політичних в'язнів та Світової Ліґи українських політичних в'язнів. Духовний отець заінтонував „Со духи праведних", а народ зі схвилюванням підхопив похоронний спів. Всі прослезилися, коли о. Йосиф Чабан сказав патріотичне слово. Від „Меморіялу" промовляв д-р В. Гордієнко,автор найновішого видання про Українських Січових Стрільців. Від політичних в'язнів слово мав Василь Кубів, довголітній в'язень ГУЛаґу. Коло цієї братської могили були ще дві менші братські могили, де теж відправлено Панахиду.

Врешті треба було приклякнути в молитвах на могилах розстріляних німецькими опричниками в 1942 р.,де спочиває в одній збірній могилі 28 розстріляних. Всі знали, що ця могила знаходиться у північній частині цвинтаря, а властиво на узбіччі цвинтаря, який дотикає до забудовань горезвісного колишнього концентраційного табору „На Янівській". Це великий простір, який нині покритий деревами, кущами, хащами та великими бурянами й травами. Офіційно цей простір до цвинтаря не належить. Коли тут був видний пам'ятник-обеліск, легко можна було зорієнтуватися, де братська могила розстріляних. Довго ми блукали над цим узбіччям гори. Не змогла нам допомогти бабуся Гладун, яка знає тут на цвинтарі кожну могилку. Це вона водила нас від могили до могили й розказувала їх історію. Врешті треба було погодитися з тим, що збірну могилу розстріляних нацистами віднайдемо пізніше, а квіти розсипано на Янівських горбах. Василь, учасник нашої екіпи, син карпатських зворів, взяв на себе відповідальність віднайти цю святу могилу. Роман, колишніь мавтгавзенівець та ґулаґівець, пообіцяв удатися до цвинтарних літописців. Три дні розшуків дали добрі результати. Ми знову подалися на Янівський цвинтар. Ми йшли урвищем гори та вузенькою стежинкою й обережно спускалися вниз, щоб не звалитися стрімголов. Врешті добилися до цілі й побачили розваленя могилу, вивернену нагробну плиту, зірвані боки цієї плити, обрізане в'язання, яке творило своєрідну огорожу до цієї братської могили. З обеліска, який виднів давніше здалека, не залишилося й сліду. На нагробній плиті виднів чіткий напис:„На цьому місці 25. XI. 1942 р. розстріляні і поховані гітлерівцями 28 заложників, серед них доцент Львівського політехнічного інституту Андрій П'ясецький". Пригадались нам з того часу та інші прізвища розстріляних, а серед них Омелян Лапунька, Лев Опарівський (брат дружини сл. п. Бандери) та інші члени ОУН, які вже були заарештовані в 1941 р. і їх тримали як закладників. Св. п. Андрій П'ясецький був членом уряду УДП з 30 червня 1941 р. Ми теж довідалися, що спочатку могилою зайнявся й довгий час опікувався львів'янин Андрій Левків. Коли скоілося безчестя над цією могилою, ніхто не міг тоді нам пояснити. Ми запалили свічечку і зложили китиці квітів. На другий день ми оформили до „Меморіялу" у Львові лист з проханням зайнятися братськими могилами нацистського терору в Україні. При цьому ми теж пообіцяли допомогу української діяспори.

М. Г. Мар

Привітали ювілятів

Анна і Євген Наболотні

В Українському Клюбі у Вотервліті 9-го червня відбулося врочисте святкування 40-річчя подружжя Анни і Євгена Наболотних, виходців із села Чернів Івано-Франківської области. Вони приїхали до Америки 1949 року, одружилися в Нюарку, Н. Дж., 3-го червня 1950 року, після того переїхали до міста Трой, Н. Й.,де живуть і тепер та ходять до церкви св. Миколая у Вотервліті. Активно беруть участь у громадському житті, зокрема в таких організаціях: ОЖ ОЧСУ, ООЧСУ, УККА, відділ Вотервліт, УККА, округа Олбані (голова) , УНсоюз, СУМ, Український Клюб, Клюб Ветеранів, Округа Олбані.

Подружжя Наболотні мають три доньки: Дарія Сп'як, Галя Кошикар і Діяна Пасінелла. Сестри привітали батьків за українським звичаєм, піднесли їм хліб і сіль. Отець декан Теодор Гуманицький прочитав молитву і поблагословив святковий стіл. Старша донька Дарія Сп'як від імени сестер побажала батькам Божого благословення на щастя, здоров'я та потіху з внуків, дякувала Богові за всі ласки, послані їхній родині, а батькам за все те, що вони дали своїм доням.

Внуки Роман Кошикар — 13 років та Христіян Сп'як, 11 років, також привітали ювілятів і гостей

Отець Василій Турнболл дав ювілярам особливе благословення. Найменші внуки — трирічний Михась і шестирічний Тоньо Пасінелла, а також восьмирічний Євген Сп'як продеклямували „Бабуся і дідусь". Тринадцятирічний Роман і десятирічний Марко Кошикарі разом з одинадцятирічним Христіяном Сп'яком прочитали „Уже минає сотня літ" Романа Завадовича.

Гість з Монтреалю, Канада, Володимир Дмитрів, який походить з того самого села на Івано-Франківщині, прочитав життєпис Євгена і Анни, які були розлучені війною, а потім відшукали одне одного, побажав їм всього найкращого, здоров'я і щастя на багато років. Небога Надя Боднар привітала тітку і дядька з 40-річчям їхнього шлюбу від своєї родини і висловила їм найкращі побажання. Доньки Галя і Дарія прочитали привітальні телеграми від сестри Євгена з України, від тіточного брата з Канади, який разом з телеграмою прислав і квіти, а Діяна вручила їх ювілярам. Прочитали також багато телеграм від приятелів та від організацій.

Під кінець 11-річний Христіян заспівав „Весільний день" для бабусі й дідуся та побажав усім приємного свята.

Гості відбули приємний коктейль, обід і забаву в Українському клюбі Вотервліту, а Євген Наболотний, відтанцювавши перший вальс, подякував усім присутнім, а надто внукам, які так гарно деклямували, співали і розважали бабусю з дідусем та ще й виконували все українською мовою.

Н. Н.

Чому...

(Закінчення зі стор. 2)

солютно зайвий. Не має також оправдання те, що редакція цієї газети в статті про установчу конференцію Товариства української мови називає його ...ім. Т.Г. Шевченка, хоч, як це ми показали вище, це товариство ніколи двоініціяла не вживало і не вживає.

Таких прикладів можна б навести й більше, зокрема з газет, що передруковують статті з України. Зрозуміло і похвально, що ми хочемо наближення з культурним життям батьківщини. Але разом з цікавими і актуальними матеріялами з України ми не повинні перебирати закорінених там небажаних звичок у мові і правописі, наслідку майже 60-річного „наближування братніх мов".

Маємо надію, що Т-во української мови ім. Т. Шевченка в Україні поведе кампанію за очищення її від русифікаційного намулу десятиліть. На аґенді товариства повинна б знайтися і боротьба проти ламання наведеного на початку цієї статті правила офіційними чинниками і засобами масової інформації. Редактори і коректори діяспорної преси мають знову ж обов'язок того роду помилки у друкованих текстах виправляти. Правда, легше написати „Мова і правопис ориґіналу" при передруках, але цього роду практика дезорієнтує читачів, що затрачують відчуття якого правопису їм слід вживати.

ШКІРНІ
НЕДУГИ
РАК ШКІРИ
ВЕНЕРИЧНІ
ХВОРОБИ
ЗАБІГИ ПРОТИ ВТРАТИ
ВОЛОССЯ
ЗАСТРИКИ COLLAGEN
ЛІКУВАННЯ ЗМОРЩОК
JIM
BARAL, M.D.
ЛІЦЕНЗІЙОВАНИЙ
ДЕРМАТОЛОГ
Центр американської
дерматології
(212) 247-1700
210 Central Park South
New York, N.Y.
(bet. B'way & 7th Ave.)
Medicare приймається
Пацієнтів приймається тільки
за домовленням.
Працюємо також в суботу
Можете знайти нас скоро
в NYNEX Yellow Pages

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

впаштовує з доручення

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ

ТЕНІСОВІ та ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ на СОЮЗІВЦІ

в днях від 31-го серпня до 3-го вересня 1990 року

(Labor Day Weekend)

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

ЗА ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ на РІК 1990

і за чаші

УНСоюзу, Союзівки, Свободи, (в тому пропам'ятна чаша інж. Б. Рака, д-ра В. Гука і Я. Рубля), Українського Тижневика і п-ні Марії Душник

та грошові нагороди

в поодинокій грі:

ЖІНОК І ЖІНОК (35 р. і вище), ЧОЛОВІКІВ, мол., СЕНЬЙОРІВ (35-44), СЕНЬЙОРІВ (45 і 55), ЮНАЧОК, ЮНАКІВ (18, 16, 14, 12 і нижче р.).

Зголошення до змагань враз із вписовим по $15.00 приймає

MR. GEORGE SAWCHAK
7828 Frontenac, Philadelphia, Pa. 19111

до 22-го серпня 1990 р. Зголошення одержані після 22-го серпня не будуть взяті до уваги турніровою комісією.

ТУРНІРОВА КОМІСІЯ:

Р. Ракочий, ст., З. Снилик, Ю. Савчак, д-р З. Матківський, Ю. Попель.

ПОРЯДОК ЗМАГАНЬ:

П'ятниця, 31-го серпня — год. 1-ша по пол. на Союзівці: елімінаційна рунда чоловіків. Змагуни, які мусять змагатися в цій рунді одержать окремі повідомлення від проводу турніру **до суботи, 25-го серпня.**

Субота, 1-го вересня — год. 8.30 ранку на Союзівці
чоловіки і сеньйори 35 р. і 45 р.
год. 1-ша — юнаки, юначки і жінки,
год. 3-тя — сеньйори 55 р.

Час та місце дальших змагань назначить провідник змагань Ю. Савчак.

Змагуни групи чоловіків, вильосовані до елімінаційної рунди на п'ятницю, які не зможуть приїхати в цей день, як рівнож ті, що відпадуть в елімінаційних, можуть змагатися в в групі переможених.

З уваги на короткий час турніру та велике число учасників змагуни можуть голоситись тільки до одної конкуренції, яку зазначать точно на реєстраційнім листку.

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

Субота, 1-го вересня, о год. 11:30 вранці за ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШЕНСТВА УСЦАК та ТРОФЕЇ І НАГОРОДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ у слідуючих конкуренціях для дівчат і хлопців:

Хлопці/Мужчини		ІНДИВІДУАЛЬНІ	Дівчата/Жінки	
Число конкуренції	Вік		Вік	Число конкуренції
1	13/14	100 м. змінний	13/14	2
3	15 і вище	100 м. змінний	15 і вище	4
5	10 і нижче	25 м. довільний	10 і нижче	6
7	11/12	25 м. довільний	11/12	8
9	13/14	50 м. довільний	13/14	10
11	15 і вище	50 м. довільний	15 і вище	12
13	10 і нижче	50 м. довільний	10 і нижче	14
15	11/12	50 м. довільний	11/12	16
17	13/14	50 м. горілиць	13/14	18
19	15 і вище	50 м. горілиць	15 і вище	20
21	10 і нижче	25 м. горілиць	10 і нижче	22
23	11/12	25 м. горілиць	11/12	24
25	13/14	50 м. грудний	13/14	26
27	15 і вище	50 м. грудний	15 і вище	28
29	10 і нижче	25 м. грудний	10 і нижче	30
31	11/12	25 м. грудний	11/12	32
33	13/14	100 м. довільний	13/14	34
35	15 і вище	100 м. довільний	15 і вище	36
37	10 і нижче	25 м. метелик	10 і нижче	38
39	11/12	25 м. метелик	11/12	40
41	13/14	50 м. метелик	13/14	42
43	15 і вище	50 м. метелик	15 і вище	44
		ГІНЦІ		
45	10 і нижче	4 x 25 м. довільний	10 і нижче	46
47	11/12	4 x 25 м. довільний	11/12	48
49	13/14	4 x 50 м. довільний	13/14	50
51	15 і вище	4 x 50 м. змінний	15 і вище	52

Змагуни(ки) можуть брати участь у трьох індивідуальних конкуренціях і один раз у гінцях.

Вписове виносить 5 дол. від змагуна(ки).

Змагуни(ки) „Чорноморської Січі", СУМА, „Тризуба" і Пласт Монтреаль мусять зареєструватися до 25-го серпня 1990 року до:

„Ч. Січ" — Марія Бокало (201) 382-2223
СУМ — Олена Ґалькович (201)692-1471
„Тризуб" — Евген Зиблікевич (609) 983-0621
Пласт — Монтреаль — Марія Ґерич-Буссієр (514) 653-4643

Інші змагуни(ки) можуть зареєструватися над басейном у суботу, 1-го вересня, від години 9-ої до 10-ої вранці.

Комісія плавацьких змагань: Е. і С. Зиблікевич, М. Бокало; О. Ґалькович; Я. Гук; М. Ґерич-Буссієр; О. Напора; Е. Солтис; Т. і Л. Калита; Ю. і М. Чатирка; Т. Данилів.

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки), яких Т-ва є членами УСЦАК

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТОК — ДЛЯ ТЕНІСУ ТІЛЬКИ

Просимо витяти та вислати разом з оплатою $15.00
(Зголошення без вписового не приймається)

1. Ім'я і прізвище
2. Адреса (по-англійськи)
3. Телефон
4. Дата народження
5. Конкуренція та група в якій змагун хоче брати участь
6. Клюбова приналежність

Чеки виставляти на KLK, American Ukrainian Sports Club

Два нові адвокати у Вашінґтоні

Наталія Бей

Андрій Бей

Цього року український Вашінґтон збагатився двома професійними силами: д-р прав Наталією Сокіл-Бей і Андрієм О, Беєм, що успішно закінчили правничі студії на Дж. Вашингтон Університеті.

Так присудила доля, щоб з усіх шкіл Андрій вибрав студії у Вашінґтонському університеті та щоб в жовтні 1987 року запізнав однолясницю Наталку Сокіл, що стала щого дружиною у 1989 році. Молоде подружжя Бей мають багато спільного: одного року народження, обоє вибрали право, обоє дуже люблять подорожувати, та обоє походять з етнічно мішаних родин. Останній момент не став на перешкоді у вивченні української мови. Мати Наталки Марія Сокіл, народжена американка, але повністю вихована на Словаччині. Мати Андрія — теж з мішаної українсько-чеської родини, а батько Андрія крім турецької бази має теж чималу німецьку і польську домішки.

Наталка народилась у Ню Йорку, але скоро сім'я переїхала до Вашінґтону, де батько Олексій одержав позицію економіста-статистика у Департаменті праці. У Вашінґтоні Наталка закінчила школу українознавства, там була деб'ютанткою, членом пластового куреня „Перші стежі". Маючи високі оцінки (середня 4 О.), вона без труду дісталась до престижного коледжу Дартмут у стейті Массачусеттс. Кількакратно була в Італії та інших державах Европи, а також на Україні. В університеті Сієна студіювала літературу й мистецтво, опанувавши добре мову стала навіть асистенткою учителя граматики італійської мови. В 1986 році була головою дівочого клюбу Dellta Phi Epsilon у Дартмут коледжі. Цього літа починає працю як адвокат у міжнародній фірмі „Декарт, Прайз і Ровдс" у Вашінґтоні.

Андрій син д-ра Омеляна Бея, професора економіки й мґр Віри Бей, учительки світових культур, народився у Філядельфії, а школу закінчив у Шіппенсбурзі, Па., де визначився в спорті, був капітаном плавальної групи. Не зважаючи на велику відстань від українських поселень (150 миль до Філядельфії), Андрій закінчив „Рідну школу"у Філядельфії, був членом „Пласту" та відбув ряд таборів на Вовчій Тропі. В університеті Дрексел спеціялізувався у фінансових науках. В часі студій Андрій працював помічником фінансиста для таких компаній: АМП, ІБМ і Провіденс Ін. В 1988-90 роках, був студентом права на Вашінґтонському університеті, закінчивши його з високими оцінками у першій третій своєї кляси. Андрій був тричі в Европі з родичами й братом Марком, а цього року — два рази на Україні.

Молоде подружжя Бей плянують жити на околицях Вашінґтону або Філядельфії, щоб могли посилати діточок до української школи. Складаємо їм побажання плідної професійної й громадської праці.

Ю. М. Ш.

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи" ☐ „Українського Тижневика" ☐

„Веселки" ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

СТЕФАН ПОПОВИЧ, член УНС Відд. 488-го в Фінікс, Арізона помер 25-го травня 1990 р. на 68-му році життя. Нар. 24-го вересня 1921 року в Перемишлі, Україна. Членом УНС став 1978 року. Залишив у смутку дружину Надію, дочок Галю і Соню і сина Зенона та сестру Мілю на Україні. Похорон відбувся 30-го травня 1990 року на цвинтарі Санленд Меморіял Парк в Сан Ситі, Аріз.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Ліневич, секр.

ВАСИЛЬ ШМУЛЯК, член УНС Відд. 219-го ім. М. Грушевського в Мейплвуд, Н.Дж., помер 2-го червня 1990 року на 76-му році життя. Нар. в селі Великий Бичків, Карпатська Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Анну, сина Михайла, дочку Андрею Мазій, 4 сестри 3-ох братів і двоє внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Еверґрін, в Гіллсайд, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Марія Т. Юров, секр.

ВОЛОДИМИР ЯЦКОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 317-го Т-ва „Запорозька Січ" в Сиракюзах, Н.Й., помер 25-го травня 1990 року на 71-му році життя. Нар. 1919 року. Залишив у смутку родину і знайомих. Похорон відбувся 28-го травня 1990 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Микола Велич, секр.

ARKA Company Department Store
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550
New York, N.Y. 10009
МАЄМО БАНДУРИ
НА ПРОДАЖ

● HELP WANTED ●

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ
опікуватися двома дітьми та до легкої домашньої праці. Прошу телефонувати після 7-ої години веч. (201) 857-2704

● РІЗНЕ ●

HEALTH CARE AIDE — single male or couple, live in or out, for elderly quadraplegic, experiences and references required, own transportation required, in Croton area. Call (914) 271-3109.

●FUNERAL DIRECTORS●

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1880
Funeral Director
Chapels available throughout
the Metropolitan Area